ఆత్మీయత

— ఎమ్. వి. ఎల్. సత్యనారాయణ

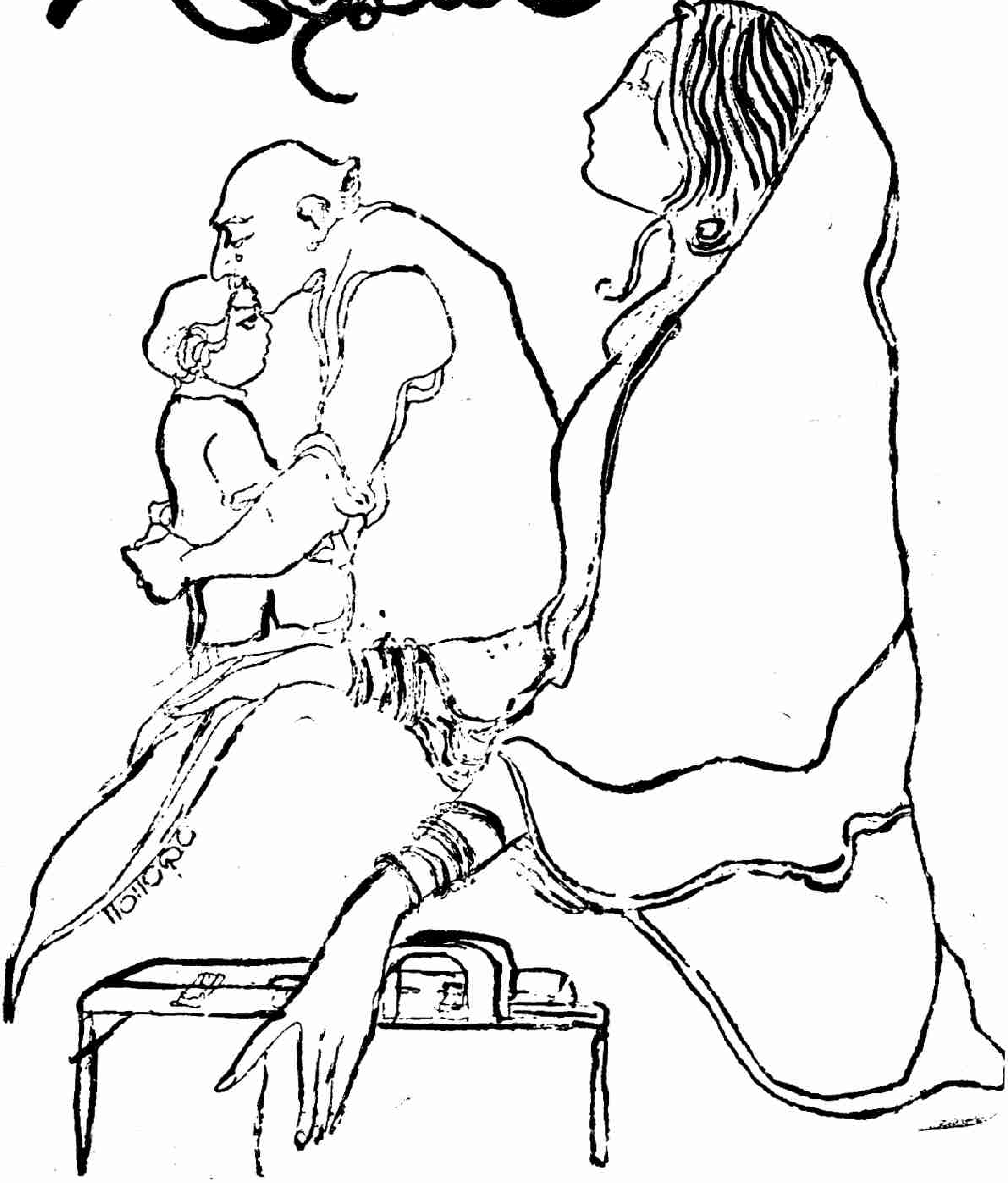

రైలు దిగుతూ ప్లాట్‌ఫారం మీద అడుగు పెడుతూనే దడదడలాడింది సరోజ. అయిదు సంవత్సరాల తరువాత తను తిరిగి ఆరవల్లి స్టేషనులో అడుగు పెట్టింది. మధుని ఒక చేత్తో ఎత్తుకుని, సంచీ చేత్తో పట్టుకుని ప్లాట్‌ఫారంమీద నడుచుకుంటూ

వెళ్ళింది. స్టేషను మాస్టరుకి టిక్కెట్టిచ్చి గేటుదాటి బయట పడింది సరోజ.

రైలు కూత వేసి భారంగా కదిలింది.

ఆరవల్లి స్టేషను బాగా మారి పోయింది. అయిదేళ్ళ క్రితం తను చూచినదానికీ, యిప్పటికీ చాలా తేడా వచ్చింది. ఇంతకుముందు మట్టి ప్లాట్‌ఫారం కాస్త ఎత్తు పెరిగి సిమెంటు పలకలను కప్పు కొన్నది. సిమెంటు బల్లలు, కొత్తగా పెంచిన స్టేషన్ షెడ్డూ, వెల్ల వేసిన గోడలూ, నోటీసు బోర్డులూ దాటుకుంటూ మెట్లు దిగి రోడ్డుమీద అడుగు పెట్టింది సరోజ. మట్టిరోడ్డు తారు రోడ్డు అయింది. చుట్టూ ఉన్న పొలాలు కనబడ కుండా రోడ్డు కిరుప్రక్కలా షాపులు వెలిశాయి. ఒక ప్రక్కగా వున్న విద్రగన్నేరు చెట్టు క్రింద రిక్షాలు, జట్కాలు నిలబడి వున్నాయి.

సరోజ రోడ్డు మలుపులోకి దృష్టి సారించింది. తడికలతో చిన్న సైకిలు రిపేరు షాపు వుండేది. అది తాతబ్బాయిది. ఇప్పుడు అక్కడ పెద్ద షాపు ఉంది, ముందు షెడ్ల దొంతర లుంది, కొత్త సైకిళ్ళు నిలబడి ఉన్నాయి.

అది తాతబ్బాయిదేనా?

కౌంటరులో కూర్చున్న వ్యక్తిని పరకాయించి చూసింది. సందేహం లేదు—అతడు తాతబ్బాయే! కృత జ్ఞతా భారంతో కళ్ళు తడిశాయి.

సరోజ రిక్షా మాట్లాడుకుని బాబుతో ఎక్కి కూర్చున్నది. రిక్షా కదిలింది. సరోజ తల వంచు కున్నది. అదృష్టవశాత్తూ మలుపు తిరిగేటప్పుడు తాతబ్బాయి చూడ లేదు. అయిదేళ్ళ తరువాత మొదటి సారి కనిపిస్తూనే అతడికి కృతజ్ఞత చెప్పుకోవడం ఎలాగో తెలియ లేదు సరోజకి.

రిక్షా పొలం మధ్యనున్న రోడ్డు పట్టింది. మధు ఒళ్ళో తలపెట్టి నిద్రపోతున్నాడు. పంటపొలాల మీదుగా సున్నితమైన గాలి హాయిగా తగులుతోంది వంటికి.

సరోజకి చటుక్కున శ్రీకాంత్‌తో ఆ రాత్రి—కటిక చీకట్లో సైకిలు కేరేజీ మీద కూర్చుండి, గుండెలు అరచేత్తో పట్టుకుని ఇదే రోడ్డుమీద గతుకుల్లో ఎగిరెగిరి పడుతూ స్టేషన్‌కి రావడం గొర్తొచ్చింది.

'శ్రీకాంత్!' అనే ఊహతోనే సరోజ పరవశించింది. శ్రీకాంత్ తన ప్రాణాలను కాపాడటమే కాకుండా తనలో కొత్త వూపిరిని,

కొత్త నెత్తురును పోసి, కొత్త జీవితాన్ని తనకి ఏర్పాటు చేశాడు.

ఆ రాత్రి ఇంట్లో చెప్పింది తను—"శ్రీకాంత్‌ను పెళ్ళి చేసు కుంటాను అమ్మా!" అని.

నరసమ్మ పిడుగు పడినట్లు చూచింది.

"అయితే నేను అనుకున్నది నిజమేనన్న మాట!" అన్నది నోరు పెగిల్చి.

తను మాట్లాడలేదు. తల్లి ఏమనుకున్నదో తను తెలుసుకో దల్చుకోలేదు.

"ఆ అబ్బాయి వర్ణం ఏమిటి?" అడిగింది నరసమ్మ. సరోజ నిట్టూర్చింది. వర్ణం కలిస్తే పెళ్ళి చేయగలదానల్లే తల్లి మాట్లాడింది. వర్ణం కలిశాక గోత్రం ఒకటి కారాదు. అవన్నీ కలిస్తే శ్రీకాంత్ వైపు బంధువులు నచ్చాలి. వాళ్ళ పేరు ప్రతిష్ఠలు నచ్చాలి. వాళ్ళ ఆస్తిపాస్తులు నచ్చాలి.

"ఆయన నాకు నచ్చారు. ఆయనకి నేనంటే యిష్టం. అంతే చాలనుకుంటున్నాను."

"ఈ కబుర్లు రేపు ఉండవు "

"ఏం?"

"పుట్టబోయే పిల్లలకి కులం, గోత్రం ఉండొద్దూ?"

"మా యిద్దరికీ అక్కరలేదు."

"నాన్నకి చెప్పావా?"

"నువు చెబుతావని. అమ్మా! నా కోరిక కాదనకు. శ్రీకాంత్ చాలా మంచివారు."

"మంచితనం అన్నది ఒక్కటే చాలదు." నరసమ్మ గొణుక్కుంది.

విషయం విన్న తర్వాత అన్నా రావు ఎగిరిపడ్డాడు. సరోజని కుల భ్రష్టురాలవని తిట్టాడు. మూడో నాటికల్లా తగిన వరుణ్ని తెచ్చి పెళ్ళి చెయ్యకపోతే తన పేరు అన్నారావు కాదన్నాడు. ఆ రోజే విసురుతో జోళ్ళు తొడుక్కొని ఇంట్లో ఉన్న చివరి ఇరవై రూపా యలు జేబులో వేసుకుని భోజన మైనా చేయకుండా ఎండలో నడుచు కుంటూ రైల్వేస్టేషన్ దిశగా వెళ్ళి పోయాడు.

సరోజ నిట్టూర్చింది.

అదే తను ఐదేళ్ళ క్రితం తండ్రిని ఆఖరిసారి చూడటం 'ఆ నాటి కోపం ఇంకా తన మీద ఉన్నదో—లేదో?' సరోజ ఆనాడు తండ్రికి ముందు విడమర్చి చెప్పా లనుకున్నది. ఎలా చెప్పాలో వివ రంగా పథకం వేసుకున్నది. అసలు శ్రీకాంత్ అంటే అన్నారావుకి గౌరవం, అభిమానం, కృతజ్ఞత ఉన్నాయి. ఇంటల్లుడు అవుతాడం

చేసే అవి తుడిచిపెట్టుకు పోయాయి.

శ్రీకాంత్ తన గ్రామం చుట్టు ప్రక్కల గ్రామాల్లో వైద్యం చేసుకు బ్రతికే ఆర్. ఎం. పి. డాక్టర్ అవకాశాలులేక, బీద పరిస్థితుల్లో సర్దుబాటు చేసుకోలేక మెడిసన్ చదవాలన్న కోరికను అణచుకుని స్వయంకృషితో ఆర్. ఎం.పి. కోర్స్ చదివాడు. తన కాళ్ళమీద తను నిలబడే వరకు ఇంటి మొహం చూడనని అలిగి వచ్చినట్టు గ్రామంలో చెప్పుకునే వారు. ఆర్. ఎం. పి. గా అతడి ప్రాక్టీసు బాగుండేది.

దంతవల్లికి మైలు దూరంలో వుంది అరవల్లి. అరవల్లి బాగా అభివృద్ధి చెందిన పల్లెటూరు. సరోజ అక్కడికి రోజూ వెళ్ళి, మహిళామండలిలో టైలరింగు నేర్చుకు వచ్చేది. టెన్త్ చదివి ఫెయిలై, పెళ్ళికి ఎదురుచూస్తూ, నాలుగేండ్లు గడిచాక, కట్నాల విషయంలో తన కుటుంబం వేసే పిల్లిమొగ్గలతో జ్ఞానోదయమై, ఏదో వ్యాపకంగానే గాకుండా, ఆధారంగా కూడా ఉంటుందని భావించి టైలరింగ్ నేర్చుకుంటోంది సరోజ.

ఒక రోజు కుట్టుమిషన్ ట్రబులిచ్చింది. సరోజ దాని హెడ్ తీసి మరమ్మత్తు చేస్తోంటే సూది చటుక్కున చూపుడు వ్రేలులో కండ లోపలి కంటా గుచ్చుకుపోయింది. రక్తం ధారగా కారింది. సరోజ స్నేహితురాళ్ళు ప్రక్క ఇంట్లోకి పరిగెత్తి, కాఫీపొడి తెచ్చి గాయం మీద వేసి బలంగా కట్టుకట్టారు. మూడు నాలుగ్గంటల్లో నొప్పి తగ్గినట్టే తగ్గి, మరునాడు తిరిగి అదే సమయానికి బాగా బరువు చేసింది గాయం.

అన్నారావు మూలుక్కున్నాడు. సరోజ అక్కలిద్దరికీ పెళ్ళిళ్ళు చేసి కళ్ళు తేలవేసు క్కూర్చున్నాడు అన్నారావు. వాళ్ళ పెళ్ళయి ఐదేళ్ళయినా అన్నారావు చేసిన అప్పులు ఒక కొలిక్కి రాలేదు. ముక్తా వ్యవసాయంలో మిగిలేదెంత అప్పులు కట్టేదెంతగా వుంది- అన్నారావు పరిస్థితి.

సరోజకి వ్రేలుతోబాటు చెయ్యి కూడా వాచిపోయి ఆ సాయంత్రానికి టెంపరేచర్ పెరిగింది చెప్పేవాడు చెప్పిన గచ్చాకు పుచ్చాకు లప్పి కట్టారు. కాని గుణం కనిపించలేదు.

గత్యంతరం లేక అన్నారావు శ్రీకాంత్‌కి కబురు పెట్టాడు. సరోజ వ్రేలు ప్రాంతం నల్లగా కమిలిపోయింది. శ్రీకాంత్ దాన్ని

చూస్తూనే సెప్టిక్ అయిందని నిర్ధారణగా చెప్పి వైద్యం ప్రారంభించాడు.

సరోజ చిక్కి-శల్యమైపోయింది. చెయ్యి నల్లబడిపోయింది. సరోజ బతకదనుకున్నారు. శ్రీకాంత్‌కి సరోజ సవాల్‌గా కనిపించింది. మిగిలిన కేసులు మానుకుని, సరోజని కాన్‌సెంట్రేట్ చేశాడు. రాత్రింబవళ్ళు అతడికి సరోజ తోడిదే జీవితమైపోయింది.

శ్రీకాంత్ ఏం తిన్నాడో, ఏం త్రాగాడో, సరోజచేత ఏం మందులు మింగించాడో—తాగించాడో పది రోజుల తర్వాత సరోజకి చెయ్యి నలుపు తగ్గింది. మరో మూడు వారాల్లో మామూలు మనిషయ్యింది.

"మా అమ్మాయిని బ్రతికించారు బాబూ!" అన్నారు అన్నారావు దంపతులు గ్రుడ్లనీరు క్రుక్కుకుంటూ.

శ్రీకాంత్ సంతృప్తిగా చూశాడు.

సరోజకి మృత్యు ముఖానికి దగ్గరగా ఉన్నప్పుడే శ్రీకాంత్ తనపట్ల చూపే తాపత్రయాన్ని ప్రేమగా అర్థం చేసుకున్నది. ఆమెకి అతడిపట్ల అంతవరకూ ఉన్న గౌరవం ప్రేమగా మారుతోన్నట్టు తోచడానికి అట్టే ఎక్కువ రోజులు పట్టలేదు.

నరసమ్మ విషయాన్ని పసికట్టింది. కూతురును అడగాలనుకుంటూనే ఆలస్యం చేసింది. కోలుకుంటూనే కూతురును తను అడిగి, తిరిగి ఆమెను అస్వస్థురాలిని చేయడం ఆమెకు హితవు కాలేదు. ముగ్గురు కూతుళ్ళలోనూ సరోజ అంటేనే ఆమెకు బాగా ప్రేమ.

శ్రీకాంత్‌కి, హైలరింగు స్కూలుకి వెళ్తూ తండ్రి అన్న మాటలు చెప్పింది సరోజ. శ్రీకాంత్‌కి చేతిలో చిల్లిగవ్వలేదు. అన్నారావు, సరోజ వైద్యం కోసం పెద్దగా యిచ్చుకోలేక పోయాడు. మిగిలిన కేసులు ఈ మధ్య కాలంలో వట్టిపోయాయి శ్రీకాంత్‌కి.

"ఏం చేద్దాం?" అడిగాడు శ్రీకాంత్.

"మీ యిష్టం!" అన్నది సరోజ.

"నా కోసం అందరినీ వదులుకోగలవా?"

సరోజ తల వంచుకున్నది.

"చెప్పు సరోజా!"

సరోజ కళ్ళలో నీళ్ళునిండాయి.

"మీ ప్రాక్టీసు?"

"విజయవాడ వెళ్ళిపోదాం.

ప్రాక్టీసు అక్కడే పెట్టుకుంటాను."

"ఇద్దరమూ బ్రతకగలమా?"

"నన్ను సందేహిస్తున్నావా సరోజా? నిన్ను పోషించుకోలేనా? నా వృత్తి మీద, నా కృషి మీదా నాకు నమ్మకం వుంది."

"విజయవాడ వరకు ఎలా వెళతాం?"

"తాతబ్బాయిని వంద అడుగుతాను. అతని సైకిలు అడిగి తెచ్చి కాలవగట్టున గడ్డిమేటు ప్రక్కన వుంచుతాను. మీ అమ్మ పూర్తిగా నిద్రలోకి జారుకున్న తర్వాత ధైర్యంగా వచ్చెయ్యి. నీ కోసం కాచుకుంటాను."

సరోజకి వళ్ళంతా భయం ప్రాకి నీరసం వచ్చేసింది. 'ఏదో చేయాలి—తప్పదు.'

"ఇష్టమేనా?"

సరోజ తల వూపింది.

'సంఘం దృష్టిలో తను—శ్రీకాంత్‌తో లేచిపోయినట్టు కాబోలు!' సరోజలో మొండి ధైర్యం ప్రవేశించింది.

రిక్షా కుదుపుతో ఈ లోకంలోకి వచ్చి పడింది సరోజ. మధు ఉలిక్కిపడి లేచాడు. రిక్షా దంతపల్లి కాలవగట్టు పట్టింది.

"అమ్మా!" అన్నాడు మధు.

"వచ్చేశాం బాబూ! తాతయ్యగారి వూరు వచ్చేశాం" అన్నది సరోజ.

వారం క్రితం నరసమ్మ వుత్తరం రాయించింది సరోజకి. మీ అక్కలు బావలతో వస్తున్నారు. ముగ్గురినీ ఒక్కసారిగా చూడకోవాలని మీ నాన్న ఆరాటపడుతున్నారు. శ్రీకాంత్‌తో కలిపి ఒకసారి రమ్మని వుత్తరంలో సారాంశం.

శ్రీకాంత్‌కి క్షణం తీరడం లేదు. ఉదయం సాయంత్రం రెగ్యులర్‌గా ఇంజక్షన్లు యివ్వవలసిన పేషంట్లున్నారు. అతడి క్రింద ఒక కాంపౌండరు ఉన్నాడు. కానీ, అతని చేత ఇంజక్షన్లు తీసుకోవడం యిష్టంలేని పేషంట్లు కొంతమంది వున్నారు.

అయిదేళ్ళ తరువాత పుట్టింటికి వెళ్ళడానికి సరోజకి బెరుకుగా వుంది.

తను లేచిపోయింది వాళ్ళ దృష్టిలో. తల్లి రమ్మని రాసింది కానీ, చుట్టుప్రక్కలవారు తనపట్ల ఎలాంటి భావాలు ప్రదర్శిస్తారో తనకు తోచడంలేదు.

అక్కలు తనంటే ప్రేమ చూపేవారు. తనమీద ఈ ముద్ర పడినప్పుడు వాళ్ళలో చెలరేగిన

భావాలేమిటో తనకు తెలియదు. ఇప్పటికీ వాళ్ళు తనపట్ల ఎలాంటి అభిప్రాయంతో ఉన్నారో తను వూహించలేకపోతోంది.

పెద్దక్క భర్త జూనియర్ ఇంజనీర్ అయ్యాడు. వాళ్ళు హైదరాబాద్‌లో ఉంటున్నారు.

చిన్నక్క భర్త ఒక పల్లెటూళ్ళో ఎలిమెంటరీ స్కూలు మాస్టరు.

ఆ ఇద్దరు అల్లుళ్ళని కొనుక్కోవడంతోనే తన తండ్రి జీవితం సరిపోయింది. తన తండ్రి ప్రతాపం చూపడానికి తన పెళ్ళి అతనికి ఎలాంటి అవకాశమూ ఇవ్వలేదు. 'ఆయన అభిమానం గాయపడటానికి అదే కారణం!' అంటూంటాడు శ్రీకాంత్.

సరోజ ఆలోచనలకు ఆనకట్ట వేసే ప్రయత్నంలాగా రిక్షా ఆపి బెల్ కొట్టాడు రిక్షా డ్రైవర్.

సరోజ రిక్షా దిగి బాబుని ఎత్తుకుని సంచితీసి రిక్షా అతనికి డబ్బులిచ్చింది. తలెత్తి చూడటానికి బిడియంగా వుంది. అప్పటికే ఊళ్ళోకి రిక్షా రావడంతో పిల్లలు బిలబిలలాడుతూ పరిగెత్తుకు వచ్చి చుట్టూ మూగారు. పనిపాటల్లో ఉన్న స్త్రీలు ఇళ్ళల్లోంచి బయటకు వచ్చి విడ్డూరంగా చూస్తున్నారు.

సరోజ పిల్లల్ని తప్పించుకుంటూ కాలవగట్టు వెంబడి నడచి వంతెన దాటి అవతలి ప్రక్కకి వెళ్ళింది.

నరసమ్మ ఎదురువచ్చి మధును అంది పుచ్చుకుని ముద్దు పెట్టుకుని, "బాగున్నావా అమ్మా? అల్లుడు రాలేదా?" అన్నది.

సరోజలో బెదురు తగ్గింది. తల్లి పలకరింపు విన్నాక వాతావరణం సుముఖంగా ఉన్నట్టు ఆనందం కలిగింది.

"ఆయనకి తీరిక లేదు. కేసులు ఎక్కువయ్యాయి. నీ ఒంట్లో బాగుంటోందామ్మా!" అన్నది సరోజ.

ఇద్దరూ కబుర్లు చెప్పుకుంటూ ఇంట్లో అడుగుపెట్టారు. ఇల్లు బిలబిలలాడుతూ వుంది. ఎప్పుడూ ఏదో పోగొట్టుకున్న దానిలాగ ఉండే ఇల్లు పిల్లలతో సందడిగా ఉంది.

"పెద్దక్కకి ఇద్దరు పిల్లలు. చిన్నక్కకి ముగ్గురు."

సరోజ మౌనంగా తల ఊపింది.

పెద్దక్క కాంతం పిండి రుబ్బుతూంది.

సరోజని చూస్తూనే, "ఇదేనా రావడం?" అన్నది.

సరోజ తలాడించి, "చిన్నక్క ఏదీ?" అన్నది.

"ఎవరింటికో వెళ్ళినట్టుంది- పిల్లల్ని వదలి పెట్టి" అన్నది పెద్దక్క విసుగుతో.

అన్నారావు వస్తూనే సరోజని పలకరించాడు. శ్రీకాంత్ గురించి అడిగి తెలుసుకున్నాడు.

* *

సరోజ అన్యమనస్కంగా వుంది. తను ఎంత భయపడుతూ వచ్చిందో, అంతా నిజంగానే జరుగుతోంది. తన అక్కలకు జరిగినట్టు తనకి జరగడంలేదు. వాళ్ళ పిల్లలకు అందినట్టుగా తన పిల్లవాడికి అందడం లేదు. తల్లి కూడా ఏమంత ఆసక్తి కనబరచటం లేదని సరోజకి అనుమానంగా వుంది.

'కేవలం నా అనుమానమేనా?'

'కాదు!' అన్నది మనస్సు.

ఆ రోజు అందరూ తలంటుకున్నారు. మధుకి తలంటుదామంటే కుంకుడుపిప్పి తప్ప ఏమీ మిగల్లేదు. తనయితే సబ్బుతోనే ముగించుకున్నది. తల్లికి తెలిపి కూడా కిరాణా కొట్టునుండి తెప్పించలేదు.

'పుట్టింట్లో అభిమాన పడటమేమిటి?' అని సరోజ తనని తాను సమాధాన పరచుకోవాలని చూచింది. లాభం లేకపోయింది. ఉదయం భోజనాల దగ్గర తనవంతు వచ్చేటప్పటికి కొన్ని ఆధరువులు తగ్గిపోయాయి. సరోజలో దుఃఖం పొర్లుకొచ్చింది.

కేవలం తను చుట్టం చూపుగా వచ్చిందే తప్ప, పుట్టింట్లో తనకి వాటాగానీ, స్థానంగానీ లేవు. తన కొడుకు తల్లిదండ్రులకు 'ముద్దుల మనవడు' కాలేదు. తనది సాంప్రదాయ బద్ధమయిన పెళ్ళి అయివుంటే తనకివన్నీ తీరని కోరికలు గావు.

అక్కలు పైమెట్టు మీదనుంచి తనని చూస్తున్నారని పిస్తోంది. 'ఏమో....తన భ్రమేమో!' సరోజ ఉలిక్కిపడి చూచింది. తనని ఎవరో కనిపెడుతున్నట్టు తోచింది. చుట్టూ చూచింది. చిన బావ తనని తినేసేలాగా చూస్తూ చటుక్కున చూపులు మరల్చుకున్నాడు. తను వచ్చినప్పట్నుంచి తనని వెంటాడుతున్నాడు.

సరోజ చప్పున బట్టలు సర్దుకొని లేచి వెళ్ళిపోయింది.

* * *

మధు ఏడుపు మొదలుపెట్టాడు. రాత్రి తొమ్మిదయి వుంటుంది. గాలి తగలక ఉక్కగా ఉంది. సరోజ మధుని ఎత్తుకుని వాకిట్లోకి వచ్చింది.

చీకటిలో వూరంతా ఎప్పుడో సద్దు మణిగింది. గాలిలో మధుని ఆడిం చాక కొంతసేపటికి భుజంమీద నిద్రపోయాడు. తను పిల్లవాడితో తిప్పలు పడుతున్నా, తల్లి మెలకు వగా వుండి కూడా కిక్కురుమనక పోవడం సరోజ గమనించింది. అదే అక్కల పిల్లలు ఏడ్చినప్పుడు ఆమె గాభరాపడి ఊరుకో బెట్టడం తను చూచింది.

మధుని అలాగే భుజంమీద వుంచుకుని ఇంట్లోకి నడిచింది. ఇద్దరు అక్కలూ రెండు గదులు ఆక్రమించుకున్నారు. తల్లికొక మంచం, తండ్రికొక మంచం. పిల్లలందరూ రెండు మంచాలమీద సర్దుకు పడుకున్నారు. సరోజకు చాప దక్కింది. పిల్లలకు తలగడ లున్నాయి. సరోజకు గుడ్డలమూట ప్రాప్తమయింది.

చాపమీద పడుకున్నది గానీ సరోజకి నిద్ర రావటంలేదు. నిశ్శబ్దంలో ఎవరో వెక్కి వెక్కి ఏడ వడం వినిపించింది సరోజకి. అలాగే చెవులు రిక్కరించుకు విన్నది.

ఏడుస్తోంది పెద్దక్క.

"ఏమే! నా ఇష్టం-నా సంపాదన. నీ తాత ఎవడన్నా ఇచ్చాడా? తాగితే తాగుతాను. ఎవడడుగు తారూ?" అంటున్నాడు పెద్దబావ ముద్దగా.

"నీ చేతులిరగ. తాగితే తాగు. నన్ను ఎవరు కొట్టమన్నారు? తాగొచ్చిన వాడివి నోరు మూసుకు పడుకో!" శోకాలు పెడుతోంది పెద్దక్క.

ఆ వెనుక దభీదభీమని గుద్దినట్టు చప్పుడు, ఆ వెనుక మెల్లగా ఏడుపు.

సరోజకి నిద్ర పూర్తిగా దూరమైంది.

"పెద్దల్లుడిని కేకలు వేయరాదూ?" అంటోంది తల్లి.

తండ్రి నిట్టూర్చి ఊరుకున్నాడు.

సరోజకి ఎప్పుడు నిద్రపట్టిందో తెలియదు.

"అబ్బ! వద్దండీ!"

"ఎప్పుడూ వద్దంటావు-ఎలా? నేను వేరే మార్గం చూసుకోనా?" అంటున్నాడు చిన బావ.

"ఆపరేషన్ చేయించుకోరు. నాలుగో సంతానం కలిగితే ఎలా?"

"పుట్టరు లెద్దు!"

"ఏమో! నాకు మాత్రం పచ్చి పుండులా వుంది వొళ్ళంతా."

"నెలలో పాతిక రోజులు నీకు అంతే...." శాంతక్క, బావల తగాదా యిక వినలేక చెవులు మూసుకున్నది సరోజ.

* * *

సరోజ స్నానం చేసి వచ్చే టప్పటికి మధుని పట్టుకు కొడు తోంది శాంతక్క.

"చూడు — బాబు తినేదాంట్లో కిందపడిన ఎంగిలి పోస్తున్నాడు. సంకరజాతి లక్షణం కాకపోతే!" అంటోంది చిన్నక్క.

సరోజ, శాంతక్కతో తగాదా వేసుకునేందుకు సిద్ధంగా లేదు. తను రాత్రంతా ఆలోచించి విజయవాడ వెళ్ళిపోవడానికి నిర్ణ యించుకుంది. తనకి పుట్టింట్లో వుండడం దుర్భరంగా వుంది.

తండ్రి స్థితి చాలా అధ్వా న్నంగా వుంది. కిరాణా కొట్లో అయిదువందల పైచిలుకు బాకీ వుందట. ఉదయాన్నే సందువా పెట్టె తిరగేస్తుంటే బావలు అతడికి పంపుతున్న మనియార్డరు ముక్కలు కనిపించాయి. నెలకి ఇరవై ముప్పై సరుబాటు చేస్తు న్నారు వాళ్ళు. పెన్షన్ డబ్బులూ, అవీ ఇవీ కలుపుకుని గుట్టుగా కాలక్షేపం చేస్తున్నారు తన తల్లీ

రచయితలకు మనవి

'విజయ'లో ప్రచురణార్థం పంపే కథలు, నవలలు, కార్టూన్స్, జోక్స్, వ్యాసాలు-ఏవైనా సరే ప్రచురణార్హం కాని వాటిని తిప్పి పంపగోరు వారు, తగినంత పోస్టేజీ అంటించిన కవర్లను జత చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాం. అప్పుడే నిరాకరించిన వాటిని తిప్పి పంపటం జరుగుతుంది. ఆ తర్వాత ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరిపి ప్రయోజనముండదు. 'బాపు అభిమానుల పేజీ'లో పాల్గొనే పాఠకులు, తమ సంభాషణలను కార్డుమీద వ్రాసి పంపితే చాలు.

రచనలు పంపవలసిన చిరునామా :

ఎడిటర్,

'విజయ'

80-ధనలక్ష్మి కాలనీ,

మద్రాసు-600 026.

తండ్రీ. అందుకే అక్కల బ్రతుకులు పైకి పటాటోపంగా ఉన్నా, లోపల జరిగేది తెలిసినా- తండ్రి మాట్లాడ లేక పోతున్నాడు.

నాలుగు మెతుకులు ఎంగిలిపడి ఎవరూ చూడకుండా తల్లికి తన చీరల్లో రెండు యిచ్చింది సరోజ. తల్లి కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరగడం స్పష్టంగా చూసింది సరోజ. ప్రయాణం ఖర్చులకు పోగా, పాతిక రూపాయలు మిగులుతాయని లెక్క పెట్టుకుని వాటిని తల్లి చేతిలో పెట్టింది సరోజ.

"నాన్నలేరా?" అడిగింది సరోజ.

"ఆరవల్లి వెళ్ళారు" అన్నది తల్లి.

సరోజ అందరి దగ్గరా శలవు పుచ్చుకుని బయల్దేరింది. దారిలో జట్కా కనిపించింది. స్టేషను చేరుకుని టిక్కెట్టు తీసి ప్లాట్ ఫారం మీద బెంచీపై కూర్చుంది.

చెమటలు కక్కుతూ తండ్రి వెతుక్కుంటూ రావడం చూచింది సరోజ. చటుక్కున నిలబడి, "నాన్నా!" అంది.

అతడు వస్తూనే మధుని ఎత్తుకుని ముద్దాడి, జేబులోంచే వుంగరం తీసి అతడి వ్రేలికి తొడిగాడు.

సరోజకి కృతజ్ఞతా భారంతో కడుపులో దేవినట్టయింది. ఆ వుంగరంతో వాళ్ళు మరెంతగా దరిద్రంలో దిగబడ్డారో?

"ఇప్పుడు అది ఎందుకు నాన్నా?" అన్నది సరోజ. "ఉండ నియ్యి తల్లీ! రాక రాక యింటికి మనవడు వస్తే ఈ మాత్రం యిచ్చుకో తగనా తల్లీ!" అన్నా రావు గొంతు పూడుకుపోయింది.

"ఉంగరానికి డబ్బు ఎక్కడిది నాన్నా?"

"మీ అమ్మ తన పాత దుద్దులు చెడగొట్టి, చిన్న దుద్దులు చేయించి, మిగిలిన దానితో వుంగరం చేయించింది. కంసాలి ఈ రోజు వరకూ ఇవ్వలేదు. అదృష్టవంతు డిని తల్లీ! సమయానికి అందాయి" అన్నాడు అన్నారావు చుట్టూ చూస్తూ. బావలు ఇటు ఏమైనా వచ్చారేమోనని తండ్రి కంగారు పడుతున్నాడు.

ఉన్నట్టుండి అన్నారావు ఏడవ సాగాడు.

"ఊరుకో నాన్నా!"

సరోజ దుఃఖం అణచుకోలేక పోయింది.

సిగ్నల్ స్తంభం దగ్గర రైలు బండి మలుపు తిరుగుతూ కనిపించే సమయానికి, ఆమెకు మనసులో ఏ బరువూ లేదు. *